

VÄLIKYSYMYS 1/2001 vp

Kansalaisten toimeentulon turvaaminen

Eduskunnalle

Sosiaalinen ja alueellinen eriarvoisuus, tuloerot, vähäosaisten määrä ja suoranainen köyhyys ovat lisääntyneet huikeasti. Uusimmat tilastot osoittavat, että kansalaisten toimeentuloerot ovat kasvaneet poikkeuksellisen nopeasti. Joidenkin arvioiden mukaan köyhyys on kaksinkertaistunut 1990-luvun loppuvuosina. Myös monet lapsiperheet ovat suurissa taloudellisissa vaikeuksissa.

Vuonna 1999 Eurostatin köyhyysrajan alle jäi 190 000 suomalaista. Tämä luku ei kerro koko totuutta suomalaisesta köyhyydestä. Monet ylivelkaantuneet, lapsiperheet ja sosiaaliturvan väliinputoajat kärsivät toimeentulovaikeuksista. Lapsilisät, kotihoidontuki ja minimiäitiyspäiväraha ovat nyt alemmalla tasolla kuin heti laman jälkeen vuonna 1995. Lisäksi korkeat asumiskulut tekevät tilanteen tukalaksi.

Köyhien, ylivelkaantuneiden ja toimeentulominimillä elävien pahoinvointi on jo ylittänyt kaikki sietorajat. Piteneviltä leipäjonoilta, asunnottomuudelta, pitkittyvältä työttömyydeltä sekä lapsiperheiden ja monien eläkeläisten toimeentulovaikeuksilta ei saa ummistaa silmiä. Syrjäytymisen kierre on katkaistava. Kasvavasta alueellisesta ja sosiaalisesta eriarvoisuudesta muodostuu tulevaisuudessa kasvun este. Epäkohtien korjaaminen maksaa, mutta myös niiden jättäminen korjaamatta kostaatuu lähivuosina yhä suurempina yhteiskunnallisina ongelmina ja julkisten menojen kasvupaineina.

Maan hallitukselta on odotettu pitkään toimia eriarvoistumisen pysäyttämiseksi. Hallituspuolueet loivat viime viikkojen aikana turhia toiveita markkinoimalla julkisuuteen näyttävää köy-

hyyspakettia. Tällaisia odotuksia syntyi myös eräiden ministereiden lausuntojen perusteella.

Lipposen hallituksen kehyspäättös oli kuitenkin suuri pettymys. Hallitus ei ole esittänyt työttömyyttä vähentäviä, työn tarjoamista ja vastaanottamista helpottavia uudistuksia eikä todella vaikuttavia toimia pienituloisten ja vähävaraisten kansalaisten elämäntilanteen parantamiseksi. Pitkäaikaistyöttömyys on suurin köyhyyttä aiheuttava syy.

Pidämme erityisen tuomittavana sitä, että hallitus ei ole korjannut eikä aio korjata työttömyyden peruspäivärahan, työmarkkinatuen, opintotuen, alimpien sairaus- ja äitiyspäivärahojen, lapsilisien ja kotihoidontuen tasoa. Myös monien sosiaaliturvan väliinputoajien asemaan tarvittaisiin pikaisia parannuksia.

Eduskunnan ei pidä hyväksyä tällaista välinpitämättömyyttä kansantulon ollessa jo yli 300 miljardia markkaa suurempi kuin mitä se oli syvän laman pohjalla. Asioiden siirtäminen budjettiriiheen tai seuraavaan vuoteen on vastuun pakoilua.

Monilla tahoilla ollaan huolestuneita 1990-luvulla tapahtuneesta kehityksestä ja vaatimukset eriarvoisuuden kasvun pysäyttämiseksi ovat lisääntyneet. Vastajulkaistussa EVAn raportissa kansalaisten huoli köyhyydestä on voimakkaasti kasvanut. Eduskunnan tahto köyhyyden vähentämiseksi ja pienituloisten selviytymisongelmien helpottamiseksi on selvitettävä.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme valtioneuvoston

VK 1/2001 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.

asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan väläkysymyksen:

Aikooko hallitus ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin parantaakseen työttömien,

lapsiperheiden ja sosiaaliturvan väliinputoajien perusturvaa ja

helpottaakseen työllistymistä tavalla, joka ennaltaehkäisee köyhyyttä ja syrjäytymistä?

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2001

Mauri Pekkarinen /kesk
Mirja Ryyänen /kesk
Juha Korkeaoja /kesk
Hannu Aho /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Maria Kaisa Aula /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Anneli Jäätteenmäki /kesk
Timo Kalli /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Tanja Karpela /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Niilo Keränen /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Katri Komi /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Johannes Leppänen /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Eero Lämsä /kesk
Hannes Manninen /kesk
Kari Myllyniemi /kesk
Tero Mölsä /kesk

Petri Neittaanmäki /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Juha Rehula /kesk
Markku Rossi /kesk
Pauli Saapunki /kesk
Mauri Salo /kesk
Matti Vanhanen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Matti Väistö /kesk
Jaana Ylä-Mononen /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Leea Hiltunen /skl
Jouko Jääskeläinen /skl
Bjarne Kallis /skl
Toimi Kankaanniemi /skl
Marja-Leena Kemppainen /skl
Kari Kärkkäinen /skl
Leena Rauhala /skl
Päivi Räsänen /skl
Ismo Seivästö /skl
Sakari Smeds /skl
Sulo Aittoniemi /alk